

skim gnojem, ga je treba že jeseni podorati, ker je spomladino gnojenje manj vredno.

Konec daje moramo se dati na plovuh čiste rive, po deteljskih, po sočivju in okopavilih. Čar ki rastejo tudi lahko zaporedoma na isti nivo, če jih dobro gnejimo. Pri sevi je poziti na enakomerno posestev in da pride seme v svežo zemljo, ker nam v tem primeri prej in bolje izkali.

Ker so konoplje zelo občutljive proti mrazu, jih sejemo seje v drugi polovici meseca aprila ali meseca maja, drugod tudi se do sredi meseca junija. Ker jih je treba za predivo gosto sejati, potrebujemo na orahov povprek 170 litrov ali 80 kg semena.

Kdor bi hotel za prihodnje leto potrebljeno seme doma pridelati, naj poseje nekaj konopljinih rastlin med krompir, med korenje ali med pesco tako redko, da stojijo rastline ne več metrov naprej.

Italijansko bojišče.

Od zadnjega našega poročila so se na italijanskem bojišču vršili sledenči dogodki: Dne 4. maja: Naši so pregnali Italijane na gori Rombon iz več postojank in pri tem ujeli čez 100 alpincev, med njimi 3 častnike. Pri Gorici so naši sestrelili veliko italijansko zračno ladjo, ki je plula do Ljubljane. Ladja je zgorela in pada na goriško vežbalische. Naslovomska letala so obstreljevala Valono in Brindizi. V Valoni so bombe uspešno zadele baterije in pristaniške naprave ter letalne postaje, pri Brindiziju pa vlake, kolodvor, skladisca in skupino rušilev. Tudi v mestu je razpočelo več bomb. Sovražno letalo so naši takoj pregnali. Bombe so metali naši tudi na italijansko križarko "Marco Polo." Letala so se srečno vrnila. — Dne 5. maja: Sovražni napad na Rombon so naši krepko odbili. Na Tirolskem pri Lavaroni so naši vrgli Italijane iz prednjih postojank severno-zahodno od naše utrdbe Lusern. — Dne 6. maja: nobenih posebnih dogodkov. — Dne 7. maja: Lah je streljal na goriško območje in postojanke pri Sv. Martinu. Zahodno od Sv. Martina so naši z mino razstrellili sovražno postojanko. Italijani imeli velike izgube. Na severnem pobočju gore Sv. Mihaela naši zavzeli manjšo sovražno opirališče. V Tirolah živahnji topovski boji. Naši letaleci metalibombe na sovražno taborišče v Chioprisu, južnoizhodno od Kormina. — Dne 8. maja: Nobenih posebnih dogodkov.

Minister za neodrešene Lahe, žid Barzilai, je dne 5. maja govoril v Kvartu pri Genovi, kjer je razglasil, da se sedaj Lah ravnajo pri svojih bojih po novem načinu. Izzivajo baje naše napadanje! Frej so bili bolj prešerni, oni so nas napadali ter korakali proti Dunaju. O tem koraškanju se je Barzilaj žalostno izrazil, da se je pot dolga in težavna.

Zopet italijanski zrakoplov nad Ljubljano.

Ob izlivu Vipave pri Majnici je dne 4. maja priletel velik italijanski zrakoplov čez naše soške postojanke ter krenil ob Idriji proti Ljubljani in Zalogu, ne da bi bil napravil z metanjem bomb kakšno škodo. Ko je hotel na povratku zopet čez soške postojanke, mu je zapri pot ogenj številnih baterij. Poleg tega se je spustilo več naših letalcev za njim. Zaman je poskušal srebrnosivi klet, da bi se odtegnil malim brzim avstrijskim zračnim borilec. Dvakrat tako brza bojna letala so ga preletela pri Dornbergu in eno ga je napadlo s strojno puško ter ga zadelo z gorljivim izstrelkom. Goreč je padel vodljivi zrakoplov na goriško vežbalische. Iz pogorelih ostankov so potegnili trupla štirih letalcev. To je tretja uničena italijanska zračna ladja.

Uničen Italijanski zrakoplov.

Crovojnik Andrej Polanec, doma iz Huma pri Ormožu, nam o gornjem dogodku poroča z italijanskim bojiščem:

Dne 4. maja v jutro ob pol petih se je vračal sovražni italijanski, kakih 20 metrov dolgi zrakoplov s svojega ponočnega poleta v smeri proti Gorici. Naši topnari so ga obdali s šrapneli in aeroplani s strojnimi puškami. Končno je bil nekoliko pred Gorico smrtno zadel. Nagnil se je navpik, strašen ogenj se je vsul in obdal ga je črn dim. Bil je v nekaj trenutkih z vsem skupaj uničen.

Velikanec v snegu.

Slovenski pionirji nam pišejo s koroške fronte: Bili smo nekaj časa v ozadju. Ker se nam je bližala Velikanec, smo se jeli razgovarjati, kam da letos pojdemo po pisanku. In že v soboto zvečer dobimo povelje, da naj gremo k Lahom gledat, če še imajo kaj polente za Velikanec. V nedeljo jutro, ko smo po navadi doma začeli segati po blagosloviljenih rečeh, smo se tukaj začeli pomikati proti sovražniku. Pot naša je bila čez planino, kjer nam je grozila hruša in silen dež. Premočeni smo dospeli na pol hriba, kjer nas je že začel pologoma zapuščati in otkrivati sneg. V sneženem metežu smo šli na vrh te visoke planine. Kjer bi drugače imela biti na prostem cesta, so bili sedaj iz velikanskega snega klanci 4 do 5 metrov globoki, po katerih smo šli naprej do cilja in se tam naselili blizu polentarjev. Bili smo mokri in se tresli od mrazu, da še morda nikdar ne

iskoko in bližala se je noč. Sedaj se je šlo za prenočišče tu v tem pustem kraju, kjer ni nobenih hiš, a slovenski junak ne izgubi korijene.

Izkrene pozdrave pošljamo iz sneženih pianin vsem domačim in čitateljem "Slovenskega Gospodarja": desetnik Alojz Uhl, doma iz Jarenine; poddesetnik Alojz Pupacher od Sv. Duha; poddesetnik Anton Mitri iz Postojne; pionir Feliks Nerat od Sv. Ruperta; pionir Ivan Dokl od Sv. Antona v Slov. gor.; pionir Franjo Planinščič od Sv. Lovrenca; Ivan Šedevič; Friderik Selinšek, doma od Sv. Janeža na Drav. polju.

Slovenski smučarji na 1900 m visoki gori.

Desetnik Ivan Mir od Sv. Jurija na Ščavnici nam piše z italijanskem bojiščem:

Nekega dne je Italijani začeli močno razbijati. Kosci granat so se valili po skalovju. Svet se je tresel, kakor da bi bil nastal potres. Vedeli smo, kaj da namerava. Kmalu smo bili pripravljeni z nasajenimi bajonetom in smo ga pričekovali. Ni se minulo četr ure, že je zakričal svoj "Avanti! Avanti!" Sovražnik se mi bliža vedno bolj, kmalu ga dobim na cilj. Najbolje so mi služile ročne granate. Italijani so se kar kadili po kamenju. V najboljšo pomoč nam je bilo vrlo topništvo, ki je strelelo iz vseh kalibrov. Sovražni napad smo srečno odbili. Veselo je bilo gledati, kako so se kadili polentarski klobuki v zraku. Se nekaj dni pozneje se je igral vihar z italijanskimi peresi po planini.

Res smo imeli lansko leto hude napade v Galiciji, ali takih kot tukaj pa še nisem občutil. Nikdar ne pozabimo na ljubega Boga in ga prosimo, naj nam stoji ob strani in nam da zmago v naša roke. Že 16. mesec teče, kar se nahajam na bojnem polju. Bil sem enkrat lahko ranjen, oštecen z bronasto in srebrno hrabrostno svetinjo II. vrste. Cil sem in zdrav, četudi sem sedaj 1900 m visoko doma.

Prisrčne pozdrave pošljajo: Desetnik Iv. Mir iz Rožičkega vrha, pešec Viktor Zamuda iz Dragolinskega vrha pri Sv. Juriju na Ščavnici, Jož. Štiftar iz Račne, Jožef Kupec iz Celja, vsi pri alpinskih smučarjih.

Rusko bojišče.

V rumunskih listih krožijo dan za dnevnem venski, ki so očividno poslane iz Rusije, da v Besarabijskem pričakujejo prihod carja. Ob enem se tudi poroča iz Rumunije, da Rusi že več kot mesec dni delajo v bližini rumunske meje strelske jarke in okope. Ali je to početje samo slepilo, ali se Rusi res več ne zanesajo na Rumune? Sicer pa vladna na celi ruski fronti že delč časa precesjšni mir. Edino ob besarabski fronti in ob Stryji se od časa do časa oglašajo ruski topovi.

Francosko bojišče.

Boji pred Verdunom so na obeh straneh Moze postalni zopet živahnji.

Dne 4. maja so Nemci na levem bregu Moze zahodno od Avocourta zasedli nekaj francoskih jarkov, na izhodni strani pa so vrgli Francoze iz večih okopov v smeri proti višini 304 (3 km severno od vasi Esnes). — Dne 5. maja so se boji nadaljevali. Francozi so zopet moralni izprazniti nekaj jarkov severno od višine 304. — Dne 6. maja so se nemške postojanke pomaknile dalje proti višini 304. — Dne 7. maja so Nemci zasedli vse francoske jarke na severnem pobočju višine, nekaj nemških čet se je pomaknilo celo do vrha tega hriba. Francozi so pri bojih na nož imeli velike izgube. Ujetih je bilo 1280 mož. Isti dan so Francozi srdito napadali nemške postojanke pri postojanki "Mrtvi mož" (severno-zahodno od višine 304) in na obeh straneh sela Thiaumont (izhodni breg Moze). Na izhodnem bregu Moze so Nemci močno napadli francoske postojanke med gozdom Haundromt in utrdbo Douaumont, a so bili odbiti. — Dne 8. maja se je nemška črta na zahodni strani višine 304 pomaknila zopet dalje proti jugu. Nemci so namreč tega dne zasedli sovražne postojanke južno od Termiten-hriba (južno od Haucourta). Francozi so srdito napadali nemške postojanke pri višini 304 in pri selu Thiaumont na izhodnem bregu Moze. Uspeh zadnjih bojev je, da se je nemška črta na zahodni strani pomaknila zopet za 1 km dalje proti jugu.

Višina 304 — zadnji steber.

Iz Švicarskega mesta Geneva se poroča dne 9. maja:

Nemški uspehi na zahodnem bregu Moze tekm zadnjih 48 ur so na parisko prebivalstvo napravili velik utis. Francoska uradna poročila skušajo z nadvsevanjem ustvariti zopet ugumno razpoloženje. General Veroux obsoja, da se neuspehi na francoski strani tako hladno sprejemajo, prav mu pa tudi m, če se radi neuspehov francoskega orožja položaj preslabo sodi. Bojna črta, tako pravi general, se ni preveč zrahljana. Seveda je višina 304 po mnemu gene-

rala zadnji steber druge francoske čete pred Verdunom. Vsi naši pogreški se sedaj maščujejo. Gotovo je, da francoska kritja niso popolnoma varna pred težkimi nemškimi topovi, dočim so nemške postojanke verljivo boljše izdelane.

800.000 Francozov pri Verdunu.

O zavzetju "višine 304" piše vojaški strokovni pisatelj Moralt sledi:

V teh hučih francoskih obrambnih bojih za Verdun je pač umetno, da se opetovano bavijo nemška in francoska uradna poročila z vprašanjem o izgubah. Kakšen je položaj pred Verdunom, se vedno bolj vidi iz naraščajoče uporabe sil, katere mora zastavljati nesrečna Francija v tej dobi vojske. 51 francoskih divizij se je nahajalo v brezuspešni borbi, da bi zrušili nemške napade na Verdun. Med temi se nahaja 800.000 mož, kakor se zdi, polovica trenutno še za boj sposobnega moštva francoske armade. Povsod, kjer so Nemci dosegli uspeh na izhodu in zahodu, se jim je to posrečilo z manjšim številom čet. Glavna pogoja za izvojevanje zmage sta kakovost čet in duh vojaštva. Ta vrednost pa je pri nemških četah vedno večja. — Ta si naj dolgor za omnia nasprotniki in tiste nepriateljske države, ki zavidajo Nemčijo.

Turška bojišča.

Plej v Kut-el-Amari je bil izredno velik. 40 topov, 20 strojnih in 5000 drugih pušč, velikanska množina streliva in vojnega gradiva je prišlo v last Turkov. Angleži se v Mezopotamiji po porazu pri Kut-el-Amari polagoma umikajo. — Ob Sueškem prekopu se je dne 1. in 2. maja vršil pri kraju Katija vroč boj. Turki so premagali celo angleško brigado in zapodili v beg. Turki so odvezli Angležem 240 glav govede, 120 kamel in veliko množino drugega vojnega gradiva. — Z bojišča ob Adenu (ob Rudemem morju) prihaja zakasnelo poročilo, da so Turki v bitki dne 15. in 16. marca pobili 3000 Angležev.

Pred Solunom.

Vsa znamenja kažejo, da četverosporazum vendar le ni upal po grškem ozemlju prevažati srbskih čet iz Krifa v Solun, ampak po morski poti. Uradno se poroča, da je že 20.000 Srbov prispealo v Solun, vseh skupaj bilo baje 150.000. Srbski politiki niso nič kaj zadovoljni, da se še zadnji ostanki srbske armade porabijo za boje, kajti pravijo, potem bo Srbija brez možih, četudi se zopet pridobi. Toda težko, da bi se četverosporazum oziral na to bojanzen, ampak kadar pride pred Solunom do bojev, bodo Srbi zopet prvi žrtvovani našim topom in strojnim puščam.

Francozi so zasedli severnozahodno od Soluna in južno od Bitolja mesto Florina. Bojjo se baje, da bi jih mi in zavezniški obkolili na levem krilu.

Ukrajinci pri Burianu.

Odpoljanstvo Ukrajincev (Rusinov) se je poklopilo našemu zunanjemu ministru baronu Burianu ter mu razložilo sedanje ukrajinske želje. Pogovor je trajal eno uro.

Kje bo konec vojske?

Na Japonskem je nedavno izšla velezanimrva knjiga. Po svoji vsebinu ne zastopa mnjenja posameznika, marcev mnenje "Narodnega obrambnega odseka", katerega predsednik je grof Okuma, japonski ministrski predsednik, podpredsednik pa baron Kato, sedanjji japonski zunanjji minister. Člani so armadni in mornariški častniki, ministri in vladni uradniki. Nad en milijon izvodov te knjige je že bilo prodanih in sedaj je izšla v šestem natisu. Naslov se glasi: "Vojna med Japonijo in Ameriko." Naslovna slika kaže znagnostljiven japonski dreadnought in r. ztrganjo, prevrnileno ameriško zastavo.

Knjiga začne z besedami: "Sreca 60 milijonov Japoncev so razširjeni v pogumu in neugnano, kakor veliki vihar, ki veje z nebov, hočejo začeti vojno proti Združenim državam, ki bo širokoustnim Američanom dokazala, da japonsko ljudstvo ne pozna nobenega umikanja in da so njegovi vojaki nepremagljivi. Vprašanje je, zakaj naj vodimo vojno proti Združenim državam? Prvič radi absolutne nečlovečnosti Združenih držav, radi zabranitve japonskega priseljevanja in radi očividne in otipljive krivice takoj postavljajo proti Japoncem. Združene države skrbno razločujejo med nami in Kitajci, ki so veliko nizjega stanu in vzgoje."

Nato sledi natančen opis Kalifornije. Mehika se označuje kot veliki in mogočni zavezniški Japonski, ki bo pomagal proti Združenim državam, kakor hitro pride čas za to. Dalje slove: "Izvežbani vojaki naj se pošljajo kot delavci in bogati trgovci, da vzamemo Filipine in Honolulu. Te otoke moramo vzeti, da trdno in enkrat za vselej položimo roko na Pacifiški o-